

Partiernes bud på væksten i det offentlige forbrug i 2020-planen. Konsekvens for udgifter og offentlig beskæftigelse.

Af Jakob Hald og Esben Anton Schultz

Partiernes udmeldinger og beregnede konsekvenser for offentlig beskæftigelse og udgifterne til service

I 2020-planen lægger regeringen op til, at realvæksten i det offentlige forbrug skal udgøre godt 0,8 pct. om året fra 2014-2020. Det er ca. 0,2 pct. mere årligt end i Konvergensprogrammet og kræver nye initiativer, som kan indbringe ca. 7 mia. kr. i finansiering. Dermed sikres strukturel balance på de offentlige finanser i 2020.

Hertil kommer, at der i 2020-planen er en pulje til bl.a. uddannelse og andre initiativer, som også kan påvirke rammen for det offentlige forbrug. Men det afhænger af, hvordan puljen udmøntes, og om den nødvendige finansiering kan findes.

I 2020-planen stiger den offentlige beskæftigelse med ca. 20.000 personer fra 2011 til 2020. Udgifterne til offentligt forbrug som andel af BNP falder fra over 28 pct. i 2011 til ca. 26,6 pct. i 2020. Det er på linje med den forrige 2020-plan fra 2011.

En række af folketingets partier er kommet med alternative bud på, hvor meget det offentlige forbrug skal vokse med frem til 2020. I det følgende vurderes, hvad konsekvensen vil være for udgifter og offentlig beskæftigelse, hvis disse bud lå til grund for 2020-planen (givet de øvrige antagelser mv., som planen bygger på). Beregningerne er baseret på Krakas forståelse af partiernes udmeldinger, ligesom der må tages forbehold for eventuelle unøjagtigheder i de citater, som der er taget udgangspunkt i, *jf. boks 1*, som redegør nærmere for beregningerne.

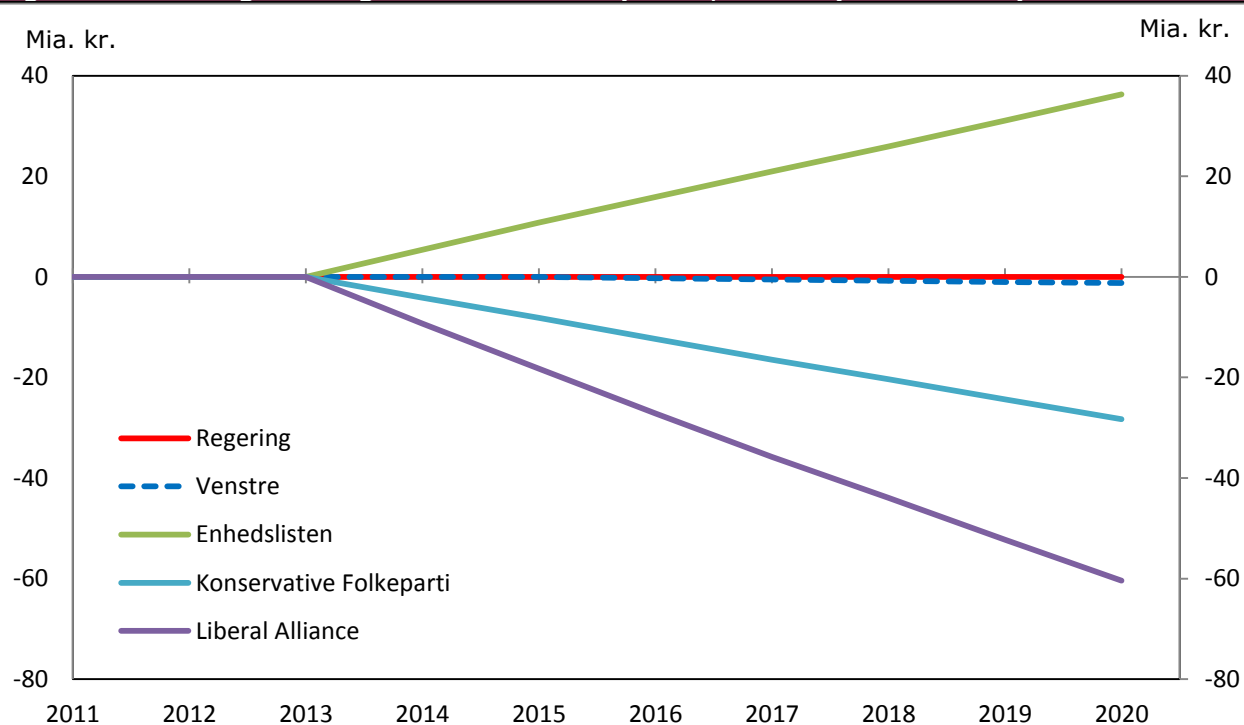
Hovedresultatet fremgår af figur 1 og 2, som viser de beregnede virkninger på offentlig beskæftigelse og offentlige udgifter, i forhold til 2020-planen. Mere detaljerede tal findes i tabelbilaget.

Det fremgår, at Venstres udmeldinger ligger tæt på regeringens 2020-plan. Det afspejler, at rammen på de godt 0,8 pct. i den nye 2020-plan ligger tæt op af forbrugsrammen i VK-regeringens plan fra foråret 2011.

Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance lægger op til hhv. nulvækst og negativ vækst i det offentlige forbrug frem mod 2020. Det er klart strammere end i 2020-planen. Med Liberal Alliances udmelding, skal den offentlige beskæftigelse være godt 100.000 lavere i 2020, end i 2020-planen. Det svarer til 12 pct. af de offentligt beskæftigede. Den umiddelbare besparelse er på omkring 60 mia. kr. Med nulvækst i 2014-2020, som det Konservative Folkeparti efter det oplyste har foreslået, er reduktionen i den offentlige beskæftigelse og i de offentlige serviceudgifter ca. halvt så stor.

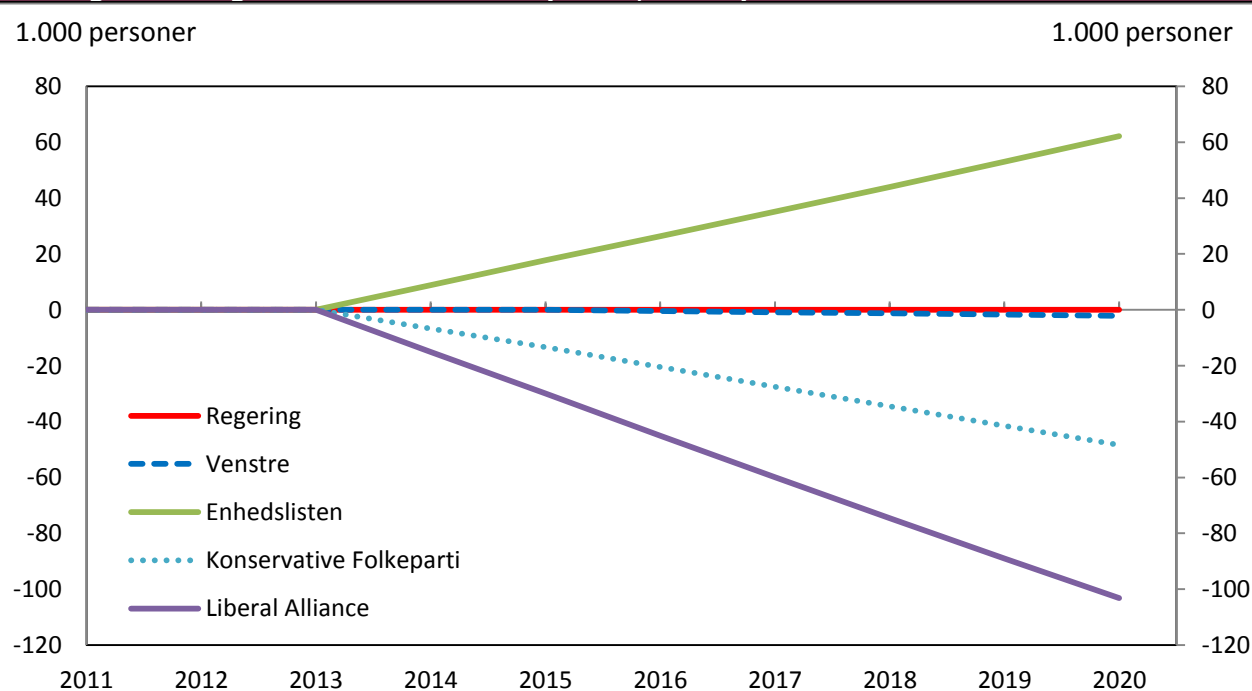
Omvendt lægger Enhedslisten op til, at udgifterne skal stige med velstandsudviklingen. Det er her lagt til grund, at de nominelle udgifter til offentligt forbrug derfor skal stige i takt med nominelt BNP (den nominelle velstandsudvikling). Med de antagelser, som 2020-planen i øvrigt bygger på mv., kan det reale offentlige forbrug dermed stige med 1,8-1,9 pct. om året. Merudgifterne andrager ca. 35 mia. kr. (i 2012-niveau). Den offentlige beskæftigelse øges med ca. 62.000 mere end i 2020-planen. Det er generelt forudsat, at den offentlige beskæftigelse ændres proportionalt med det reale offentlige forbrug.

Figur 1
Udgifter til offentligt forbrug i forhold til 2020-planen, mia.kr. (2012-niveau)

Kilde: Egne beregninger på baggrund af regeringens 2020-plan (*Danmark i arbejde*, 2012) og partiernes udmeldinger i medierne, jf. boks 1.

Figur 2
Offentlig beskæftigelse i forhold til 2020-planen, 1.000 personer

Kilde: Egne beregninger på baggrund af regeringens 2020-plan (*Danmark i arbejde*, 2012) og partiernes udmeldinger i medierne, jf. boks 1.

Boks 1. Nærmere om beregningerne og partiernes udmeldinger

Venstre har givet udtryk for, at de offentlige udgifter til forbrug skal stige med 0,8 pct. om året, på linje med VK-regeringens 2020-plan fra efteråret 2011.^a Forbrugsrammen i planen svarer ret præcist til den der indgår i den nye 2020-plan fra 2014 til 2020. I Den tidligere plan var realvæksten mindre i 2012 og 2013. Denne forskel er ikke medtaget i beregningerne.

Enhedslisten har givet udtryk for, at de offentlige udgifter til forbrug skal følge velstandsudviklingen.^b Hvis det på den baggrund antages, at udgifterne til offentligt forbrug skal udgøre samme andel af nominelt BNP i 2020, som i 2012, så kan det offentlige forbrug vokse med godt 1,8 pct. om året fra 2014-2020 (givet de antagelser som 2020-planen i øvrigt bygger på). Dermed vil serviceudgifterne være 7¼ pct. større i 2020 end i 2020-planen. Det svarer til, at den offentlige beskæftigelse kan være omkring 62.000 større i 2020, end i planen. De offentlige udgifter til forbrug vil øges fra ca. 26½ pct. af strukturelt BNP i 2020 til 28,6 pct. af BNP, hvilket svarer til ca. 35 mia. kr. i 2012-niveau. De højere udgifter kræver finansiering, hvis der skal være balance i 2020.^c

Liberal alliance har givet udtryk for, at realvæksten i det offentlige forbrug skulle udgøre -1 pct.^d Hvis det således antages, at væksten er -1 pct. i årene 2014-2020, så vil serviceudgifterne i 2020 være ca. 12 pct. lavere end i 2020-planen. Det svarer til, at der skal være i omegnen af 103.000 færre offentligt beskæftigede i 2020 end i planen. Det er antaget, at reduktionen i det reale offentlige forbrug ift. 2020-planen ledsages af en tilsvarende (proportional) reduktion i den offentlige beskæftigelse. Det indebærer, at den andel af de offentlige forbrugsudgifter, som er offentligt varekøb i den private sektor, er uændret. Dermed kan den offentlige beskæftigelse blive reduceret med godt 80.000 fra 2011 til 2020. De offentlige udgifter til forbrug reduceres fra 26½ pct. af BNP til knap 23½ pct. af strukturelt BNP, svarende til ca. 60 mia. kr. i 2012-niveau. De lavere udgifter ville frigøre midler til fx at reducere beskatningen.

Det Konservative Folkeparti har givet udtryk for, at realvæksten i det offentlige forbrug skulle udgøre 0 pct. (dvs. nulvækst).^e Hvis det således antages, at væksten er 0 pct. i årene 2014-2020, så vil serviceudgifterne i 2020 være ca. 5¾ pct. lavere end i 2020-planen. Det svarer til, at der skal være omkring 48.000 færre offentligt beskæftigede i 2020 end i planen. De offentlige udgifter til forbrug vil reduceres fra 26½ pct. af (strukturelt) BNP i 2020 i planen til ca. 25 pct. af BNP. Det svarer til en reduktion på ca. 28 mia. kr. i 2012-niveau. De lavere udgifter ville frigøre midler til fx at reducere beskatningen.

^a) I Berlingske den 8.5.2012 er Peter Christensen, finansordfører for Venstre, citeret for: "Vores udgangspunkt er den 2020-plan (offentlig vækst på 0,8 pct.), som vi lagde frem før valget, hvor vi gav svar på, hvordan der skulle sikres balance i 2020".

^b) I Information den 3.5.2012 er Per Clausen, Enhedslisten, citeret for: "Efter vores opfattelse bør der – i hvert fald – være den samme vækst i den offentlige sektor som i den samlede økonomi. Og måske i virkeligheden endda en større vækst i den offentlige sektor, da denne kan fungere som en dynamo for den økonomiske udvikling ved at skabe velfærd og arbejdspladser".

^c) Velstandsudviklingen måles altså her med BNP. Hvis udgifterne skal udgøre en fast andel af det strukturelle BNP (som vokser mindre end det faktiske BNP, fordi konjunkturerne antages at blive normaliseret), vil merudgifterne udgøre 27 mia. kr. Realvæksten i det offentlige forbrug er så på 1,6 pct. om året.

^d) I Berlingske den 8.5.2012 er Anders Samuelsen, partileder i Liberal Alliance, citeret for: "Det kunne være værre. Men 0,85 pct. er stadig for meget. Man bør have minusvækst på en procent om året."

^e) I Berlingske den 8.5.2012 er Mike Legarth, finansordfører i Det Konservative Folkeparti, citeret for: "Regeringen stikker blår i øjnene på danskerne. Der bør være nulvækst, som vi jo rent faktisk også har nu, frem mod 2020. På den måde får vi sænket skatten, flere i arbejde og sikrer velfærden i fremtiden".

Vækstrammerne ift. tidligere planer

I 2020-planen fremgår det som nævnt, at regeringen som udgangspunkt sigter efter en realvækst i det offentlige forbrug på godt 0,8 pct. om året fra 2014-2020, eller lidt mere. Venstre har tilkendegivet, at de sigter efter en vækst på 0,8 pct.

Rammen er på linje med de vækstrammer for det offentlige forbrug, som indgik i den tidligere VK-regerings 2015-plan fra 2007. Her var vækstrammen på ca. 0,9 pct. om året fra 2009-2015 (og 1 pct. fra 2008-2015).

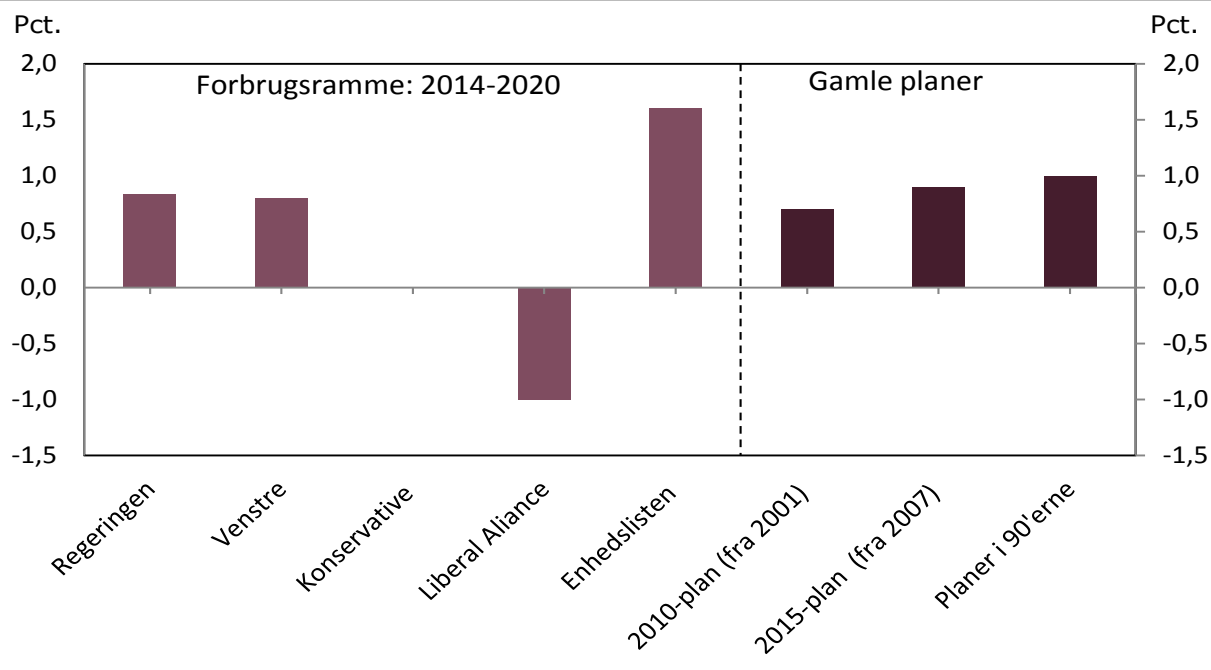
I den tidligere SR-regerings 2010-plan fra 2001 var vækstrammen på godt 0,7 pct. i gennemsnit for årene 2002 til 2010. Det var en lidt lavere ramme end den SR-regeringen sigtede efter i 1990'erne. Her var rammen typisk ca. 1 pct. om året.

Da disse planer blev fremlagt, var det selvsagt hensigten, at de skulle indfries, og de løbende finanslove og kommuneaftaler er i vidt omfang planlagt herefter. Den faktiske vækst i de offentlige serviceudgifter har imidlertid været en del større end planlagt, navnlig som følge af kommunale budgetoverskridelser. Siden 1993 er det offentlige forbrug således vokset mere end dobbelt så hurtigt som det planlagte.

Det er vurderingen, at risikoen for sådanne – ikke planlagte – skred i de offentlige udgifter vil være noget mindre fremover. Det skyldes budgetloven og indførslen af de flerårige udgiftslofter for stat, kommuner og regioner. Vækstrammen frem mod 2020 skal desuden ses i sammenhæng med, at aldringen af befolkningen vil trække flere resurser end i 00'erne og tilbage i 1990'erne.

Liberal Alliances og Det Konservative Folkepartis udmeldinger om rammen for serviceudgifterne er væsentligt strammere end i de tidligere planer. Omvendt ligger udmeldingerne fra Enhedslisten et stykke over, jf. figur 3.

Figur 3
Vækstramme for offentligt forbrug, pct. per år

Kilde: Egne beregninger på baggrund af regeringens 2020-plan (*Danmark i arbejde*, 2012) og partiernes udmeldinger i medierne, jf. boks 1.

Bilag

Tabel 1

Anvendte forudsætninger om realvækst i offentligt forbrug

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Regering	-1,02	1,30	0,30	0,80	0,80	0,85	0,85	0,85	0,85	0,85
Venstre	-1,02	1,30	0,30	0,80	0,80	0,85	0,85	0,85	0,85	0,85
Enhedslisten	-1,02	1,30	0,30	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85	1,85
Liberal Alliance	-1,02	1,30	0,30	-1,00	-1,00	-1,00	-1,00	-1,00	-1,00	-1,00
Konservative Folkeparti	-1,02	1,30	0,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tabel 2

Offentligt forbrug som andel af strukturelt BNP (beregnet med afsæt i 2020-planen og antagelserne i tabel 1)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Regering	28,0	28,1	27,9	27,6	27,4	27,2	27,1	26,7	26,7	26,6
Venstre	28,0	28,1	27,9	27,6	27,4	27,2	27,1	26,7	26,7	26,6
Enhedslisten	28,0	28,1	27,9	27,9	28,0	28,1	28,2	28,1	28,3	28,6
Enhedslisten (ift. faktisk BNP)	28,6	28,6	28,3	28,3	28,2	27,9	28,0	28,1	28,3	28,6
Liberal Alliance	28,0	28,1	27,9	27,1	26,4	25,8	25,1	24,4	23,9	23,4
Konservative Folkeparti	28,0	28,1	27,9	27,4	27,0	26,6	26,2	25,6	25,4	25,1

Tabel 3

Offentlig beskæftigelse ift. 2011 (beregnet med afsæt i 2020-planen og antagelserne i tabel 1)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Regering	0,0	6,1	9,1	10,6	13,1	15,3	16,9	18,4	19,9	21,5
Venstre	0,0	6,1	9,1	10,6	13,1	15,3	16,9	18,4	19,9	21,5
Enhedslisten	0,0	6,1	9,1	19,4	30,8	41,7	52,0	62,4	72,9	83,6
Liberal Alliance	0,0	6,1	9,1	-4,5	-16,9	-29,8	-43,0	-56,2	-69,1	-81,7
Konservative Folkeparti	0,0	6,1	9,1	3,9	-0,3	-5,2	-10,6	-16,1	-21,6	-26,9

Tabel 4

Serviceudgifter ift. 2020-plan, mia. kr. (2012-niveau) (beregnet med afsæt i 2020-planen og antagelserne i tabel 1)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Regering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Venstre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Enhedslisten	0,0	0,0	0,0	5,4	10,8	15,9	21,0	25,9	31,1	36,3
Liberal Alliance	0,0	0,0	0,0	-9,3	-18,2	-27,2	-35,8	-43,9	-52,3	-60,4
Konservative Folkeparti	0,0	0,0	0,0	-4,1	-8,1	-12,3	-16,4	-20,3	-24,4	-28,3

Tabel 5

Offentlig beskæftigelse i forhold til 2020-plan, 1.000 personer (beregnet med afsæt i 2020-planen og antagelserne i tabel 1)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Regering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Venstre	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Enhedslisten	0,0	0,0	0,0	8,8	17,7	26,4	35,1	44,0	53,0	62,1
Liberal Alliance	0,0	0,0	0,0	-15,1	-30,0	-45,1	-59,9	-74,6	-89,0	-103,2
Konservative Folkeparti	0,0	0,0	0,0	-6,7	-13,4	-20,5	-27,5	-34,5	-41,5	-48,4

Kontakt:

Forskningschef

Esben Anton Schultz

ess@kraka.org

+45 2681 5779